

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ОРЕНДНИХ ОПЕРАЦІЙ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

У сучасних умовах розвитку економіки оренда необоротних активів є одним із найбільш поширених способів оновлення необоротних активів на підприємстві. Але в сучасних умовах оренда в залежності від її виду виступає досить складною формою економічних відносин між орендарем та орендодавцем, що в свою чергу містить у собі деякі елементи купівлі – продажу, кредиту, прокату та продажу товарів в розстрочку.

Від розуміння природи оренди безпосередньо залежить сама методика ведення обліку оренди в орендодавця, що надає майно у використання на платній основі та орендаря, що отримує майно у використання на платній основі і тим самим несе відповідні витрати. Тому, внаслідок значної різниці в сутності відображення орендних операцій внаслідок використання вітчизняних норм та міжнародних стандартів, тому в Україні існують різні підходи до розуміння економічної власності, згідно з яким при використанні міжнародних стандартів бухгалтерського обліку 17 «Оренда» майно, яке в процесі діяльності підприємства використовує підприємство з одночасним прийняттям на себе певних ризиків та вигод, відображується на балансі орендаря, а при використанні національної системи обліку Положення стандарт бухгалтерського обліку 14 «Оренда» лише відображається на позабалансовому обліку.

Питання обліку орендних операцій були предметом досліджень багатьох вітчизняних вчених, серед яких Бутинець Ф. Ф., Дем'яненко М. Я., Міщенко В. І., Кірейцев Г. Г., Луб'яницький О. Г., Саблук П. Т., Слав'янська Н. Г., Осадчий Ю. І., Усенко Я. Б., Глушков І. Є., Горемикін В. А., Кондраков Н. П., Ламикін І. А., Панічев Н. А., Прилуцький Л. Н., та інші.

Нами було досліджено статистичні дані стосовно структури експорту та імпорту фінансових послуг за 2015 рік і встановлено що послуги операційного лізингу в частині експорту складають 43 млн. дол. США, що в частині ділових послуг складає 5,3% від вартості експортованих ділових послуг. Також було проаналізовано імпорт операційного лізингу за 2015 рік. Вартість імпорту пслуг з операційного лізингу становить 69,2 млн. дол. США, що в частині ділових послуг складає 9,6% від вартості імпорту ділових послуг. Тим самим можна помітити, що вартість імпортованих послуг за 2015 рік була на 26,2 млн. дол. США більшою ніж вартість експортованих послуг. Зважаючи на це можна зробити висновок, що в Україні існує певний дефіцит на ринку операційного лізингу, що значною мірою уповільнює розвиток ринку орендних операцій в Україні [1].

Слід відмітити, що вітчизняна практика ведення обліку орендних операцій разом із запозиченням зарубіжних методів ведення обліку даних операцій зберегла елементи попереднього досвіду – наявність та використання рахунків позабалансового обліку, призначення яких полягає у розмежуванні юридично власного майна та майна, що використовується, але юридично не є власністю.

Таким чином, підвищення організації ведення аналітичного обліку орендних операцій дозволяє забезпечити підвищення ефективності накопичення, систематизації та збереження інформації про орендні операції, які суб'єкт господарювання виконує в процесі своєї господарської діяльності. Так як до орендних операцій відносяться як операції з отримання необоротного активу від орендодавця в тимчасове використання так і операції з передачі активу в тимчасове використання орендарю. Тому при проведенні підприємством значної кількості орендних операцій виникає необхідність в організації аналітичного обліку орендних операцій. Аналітичні рахунки для ведення обліку орендних операцій мають відкриватися за наступними критеріями: за видом оренди (операційна та фінансова), за об'єктом оренди, за терміном дії орендного договору, за контрагентами (орендодавцем чи орендарем) та іншими ознаками що притаманні орендним операціям.

Тому з метою підвищення ефективності організації аналітичного обліку у орендаря необоротних активів, що були отримані в оренду. До рахунку 01 нами запропоновано необхідність використання системи субрахунків, які є аналогічними до рахунків ведення обліку необоротних активів, що приймаються в оренду. Визначено, що аналітичний облік орендованих необоротних активів повинен надавати більше інформації про орендований актив та вид договору оренди (операційної чи фінансової), за яким цей актив був отриманий. Це обумовлено тим, що від виду оренди визначається спосіб відображення нарахованих орендних платежів, витрати на утримання об'єктів та ін. Проте, слід відзначити, що така деталізація орендованих об'єктів буде доцільною лише при значній кількості об'єктів, які були одержані в оренду, та при достатньому рівні автоматизації накопичення інформації.

Таким чином, наводячи висновки можна стверджувати, що оренда є досить важливим способом залучення додаткових фінансових ресурсів, а також одним з важливих факторів при обмеженій кількості фінансових ресурсів підприємства і дозволяє оновити матеріально-технічну базу підприємства без використання інших фінансових послуг, що мають досить значну вартість в порівнянні з орендою. Також встановлено, що досить значна кількість аспектів ведення обліку операцій з оренди потребує вдосконалення, що в свою чергу підвищить ефективність облікового відображення операцій з оренди та оптимізує понесення витрат, що пов'язані з цими операціями. Особливо це стосується порядку відображення орендованих необоротних активів на рахунках позабалансового обліку.

Список використаної літератури:

1. Державна служба статистики Структура експорту-імпорту за видами послуг у 2015 році [Електронний ресурс]: - Режим доступу: - https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2016/zd/str_eip_kv/str_eip_kv_u/str_eip2015_u.htm